

Täysistunto

Torstai 4.2.2016 klo 15.59—21.43

3.1. Suullinen kysymys päivähoitomaksujen korotuksista (Suna Kymäläinen sd)

Suullinen kysymys SKT 1/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäinen kysymys, edustaja Kymäläinen.

Keskustelu

16.02 **Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin aloittaa tämän valtiopäivien ensimmäisen kyselytunnin arjen asioilla. Tiedätkö, että suomalaisissa lapsiperheissä on noussut huoli tulevaisuudesta? Te hallituksessa suunnittelette päivähoitomaksujen todella merkittävää, yli 22 prosentin korotusta. Olen saanut paljon yhteydenottoja, joissa kysytään, miksi lapsiperheet on laitettu hallituksen maksumiehiksi. Korkeimmassa maksuluokassa tämä korotus on yli 60 euroa kuukaudessa per lapsi. Olette juuri hallituksessa päättäneet nostaa aamu- ja iltapäiväkerhojen maksuja 100 prosentilla, 60 eurosta 120 euroon. Nyt siis puhutaan toisesta 60 euron kuukausikorotuksesta yhtä lasta kohden. Hyvää esityksessä on, että hallitus taipui säilyttämään nollamaksuluokan, mutta raharikkaista ei ole nytkään kysymys vaan ahkerista, työssä käyvistä, keskituloisista perheistä, kahden lähihoitajan tai bussikuskien perheistä. Kahden lapsen perheessä teidän korotusaikeenne toisi 120 euron lisämaksun päivähoitomaksuihin jo kuukaudessa.

Puhemies Maria Lohela: Nyt jo kysymykseen, edustaja Kymäläinen.

Arvoisa hallitus ja ministeri, pidätkö te päivähoitomaksujen korotusaikeitanne kohtuullisina?

16.03 **Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies ja arvoisa eduskunta! Kysyjä otti esille lapsiperheiden tilanteen Suomessa, ja laajentaisin tämän keskustelun oikeastaan isompaan kuvaan. Meillä on Suomi erittäin vaikeassa tilanteessa tällä hetkellä: olemme velkaantuneet voimakkaasti, mitoitaneet menot tuloja korkeammiksi, ja meillä on suuria vaikeuksia kasvun kanssa. Tässä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa hallitus on tehnyt muutosohjelman, jossa joudumme tekemään myös ikäviä ratkaisuja tämän tilanteen korjaamiseksi. Tavoitteena on tehdä sellaisia toimia, joilla Suomi saadaan sellaiselle kestäväälle uralle, että meillä olisi mahdollisimman hyvät palvelut lapsiperheille myöskin tulevaisuudessa.

Valitettavasti tässä muutosohjelmassa joudumme myöskin varhaiskasvatuksen osalta toimiin, ja pidän itse henkilökohtaisesti erittäin valitettavana sitä, että hallituksen ohjelmassa joudumme puuttumaan myöskin asiakasmaksuihin, varhaiskasvatuksen maksuihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

Mutta haluan kuitenkin todeta sen, että varhaiskasvatuspalvelut Suomessa ovat erittäin laadukkaita ja jatkossa tämän jälkeenkin varhaiskasvatuksen kuluista vain noin 15 prosenttia katetaan asiakasmaksuilla.

Puhemies Maria Lohela: Aika on jo täynnä.

Se on vahvasti julkisen sektorin tukema erinomainen palvelu.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.05 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmisiä huolestuttaa arjessa selviäminen, ja tämä on otettava vakavasti, ei vähätellen. Neljän lapsen äitinä ja lastenhoitajana tiedän oikein hyvin, miten tämä vaikuttaa lapsiperheiden arkeen. Tiedän, miten tämä taloudellisten resurssien kaventaminen vaikuttaa esimerkiksi lasten mahdollisuuksiin harrastaa vaikkapa taitoluistelua tai jääkiekkoa.

Arvoisa hallitus, on osoitettu, että on olemassa vaihtoehtoja. SDP:n vaihtoehtobudjetissa otetaan vähemmän velkaa kuin teidän budjetissanne. Kysymys on arvovalinnoista. Haette reilun 50 miljoonan tulolisää päivähoidon maksujen korotuksella. Tälle on vaihtoehto, esimerkiksi vaihtoehtobudjetissamme SDP esitti marraskuussa verosuunnittelun kitkemistä yritysten korkovähennysoikeutta rajaamalla. Tällä esityksellä saataisiin 60 miljoonaa, eikä tätä tarvitsisi ottaa lapsiperheiltä.

Arvoisa ministeri, nyt lapsiperheet kysyvät, ne ahkerat, työssä käyvät perheelliset — nämä katsovat teitä, ministeri, ja kysyvät — voisiko nämä korotukset unohtaa ja voisiko hallitus etsiä oikeudenmukaisempaa vaihtoehtoa, koska aina on vaihtoehtoja. Suomalaisia arvoja ovat mielestäni panostaminen lapsiimme...

Puhemies Maria Lohela: Aika on nyt täynnä.

...ja kannustaminen työssä käymiseen.

16.06 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siitä huolimatta, että joudumme näitä ikäviä päätöksiä täällä tekemään, tässä esityksessä, joka tällä hetkellä on ollut lausuntokierroksilla, on korostettu sosiaalista oikeudenmukaisuutta, sitä, että nollamaksuluokka säilyy eli kaikkein heikoimassa asemassa olevien perheiden lapsille varhaiskasvatus on maksutonta myöskin tulevaisuudessa. Ja tässä on tehty myös sellaisia korjausliikkeitä, että muun muassa joidenkin yksinhuoltajaperheiden tilanteeseen tulee tämän esityksen myötä jopa helpotusta elikkä tämän esityksen myötä — sikäli kuin se nyt etenee eduskuntaan asti tässä muodossa lausuntokierroksen jälkeen — nämä yksinhuoltajaperheiden maksut osalla yksinhuoltajaperheistä jopa siis laskevat.

Nostitte tässä esille myöskin lasten harrastusmahdollisuudet, mikä olikin tärkeä asia ja yksi lempiaiheitani. Minun mielestäni jokaisella suomalaisella lapsella pitäisi olla mahdollisuus harrastaa ja kokeilla, päästä omien intohimojensa pariin ja päästä kokeilemaan uutta — jokaisella lapsella harrastus — ja tähän liittyen on käynnissä erilaisia toimia: on koulu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

jen iltapäiviin kulttuuri- ja urheilumahdollisuuksia (Puhemies koputtaa), ja lisäksi Leena Harkimon johtama työryhmä etsii tällä hetkellä vastauksia siihen...

Puhemies Maria Lohela: Nyt on aika jo täynnä. — Seuraava kysymys, edustaja Haatainen.

...miten liikuntaharrastusten kustannuksia voitaisiin laskea.

16.07 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lasten oikeutta varhaiskasvatukseen on jo hallituksen toimin syksyn aikana rajattu. Ryhmäkokoja on kasvatettu, ja se merkitsee myös sitä, että laatu tulee heikkenemään. Samanaikaisesti te olette esittämässä, että tästä palvelusta maksuja korotetaan. Minusta se on ennenkuulumatonta. Lisäksi tiedämme, että suurissa kaupungeissa, kuten esimerkiksi Helsingissä, asumisen kustannukset ovat kasvaneet ja kasvavat koko ajan. Kun lapsiperheillä on yleensä opintolainat vielä niskassa ja siihen päälle vielä nämä päivähoitomaksut tulevat nousemaan, niin kuinka hallitus aikoo nyt turvata sen, että tavallista työtä tekevän perheen vanhempien kannattaa edes ylipäättensä ajatella käydä työssä ja että koko tämä hyvinvointiyhteiskunnan legitimitetti säilyy eli palkkatyötä tekevä ihminen saa myös työstään riittävän ansion, jotta voi itse selviytyä omalla työllään eikä tarvitse esimerkiksi turvautua muitten apuun?

16.09 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksella on kolme keskeistä tavoitetta, joista ensimmäinen on julkisen talouden tasapainottaminen, että velaksi eläminen loppuu vuonna 2021. Toinen tavoite on työllisyystilanteen parantaminen ja työllisyyden nostaminen 72 prosenttiin rakentamalla 110 000 uutta työpaikkaa. Kolmas liittyy rakenteellisiin uudistuksiin, jotka avittavat näitä kahta ensimmäistä tavoitettamme.

Vastaus teidän kysymykseenne on se, että meidän on purettava tässä yhteiskunnassa kannustinloukkuja, nimenomaan sellaisia loukkuja, jotka estävät sekä työn tekemisen että työn teettämisen. Siihen me hallituksessa pyrimme ja myös yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

16.09 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuosi on alkanut kyllä todella huolestuneissa merkeissä monessa lapsiperheessä. Nyt mietitään ihan oikeasti niitä arjen peruskysymyksiä, että riittävätkö rahat. Riittävätkö rahat näihin harrastuksiin, sitä pohditaan monessa perheessä, mutta nyt on tullut huoli myös siitä, riittävätkö rahat tähän peruspalveluun, joka päivähoito on. Nämä asiakasmaksujen korotukset iskevät juuri tavallisiin työtä tekeviin perheisiin aivan kohtuuttomasti. Ja vielä kun sen yhdistää tähän isoon kehykseen, mitä hallitus on rakentanut päivähoidon suhteen, että rajoitetaan päivähoito-oikeutta työttömiltä tai niiltä perheiltä, joissa vanhempi on kotona, niin ei voi muuta ajatella kuin että te, hyvä hallitus, olette valinneet linjaksenne suomalaisen päivähoidon romuttamisen. Se on kyllä hyvin outoa, kun sen yhdistää tähän, mitä ministeri Sanni Grahn-Laasonen aivan ensimmäiseksi sanoi ja mitä valtiovarainministeri Alexander Stubb just sanoi. Kun teillä on tarkoituksena talouskasvun edistäminen, niin päivähoito, jos mikä, tukee talouskasvua mahdollistamalla pienten lasten vanhempien työssäkäynnin. Tämä teidän linjanne on aivan väärä. Onko, hyvä hallitus, teidän tavoitteenne ajaa suomalaiset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

pienten lasten vanhemmat kotiin, naiset takaisin hellan ääreen pitämään lapsista huolta pelkästään kotona?

16.11 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä edellinen puheenvuoro ei pidä ollenkaan paikkaansa. Päinvastoin, varhaiskasvatus on erittäin tärkeä palvelu. Perheet myöskin arvioivat tämän palvelun laadun hyvin korkeatasoiseksi. Tällä hetkellä meillä Opetushallitus työskentelee juuri sen puolesta, että ensimmäistä kertaa Opetushallitus laatii varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuksen perusteet, eli pyrimme vahvistamaan varhaiskasvatuksen roolia osana meidän koulutusjärjestelmää ja sitä jatkumoa ja pyrimme nostamaan sen pedagogista laatua.

Tällä hetkellä Suomessa tilanne on niin vaikea, että joudumme tekemään ikäviä, inhoitavia päätöksiä täällä eduskunnassa myöskin tänä vuonna, aivan niin kuin olemme joutuneet tekemään useina edellisinäkin vuosina. Mutta olen sitä mieltä, että lapsiperheidenkin kannalta on erittäin tärkeää, että Suomen nykyinen kurjistumisen tilanne saadaan käännettyä, että ne päätökset, joita on valmisteltu, todella viedään maaliin ja sitä kautta saadaan taloudessa uusi aika alkamaan. Minä uskon, että lapsiperheet Suomessa odottavat meiltä täällä eduskunnassa rohkeaa linjaa, joka kääntää Suomen suunnan.

16.12 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus nostaa monella tapaa asiakasmaksuja. Olenkin ollut huolestunut tästä kehityksestä, esimerkiksi sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksujen 30 prosentin korotuksesta, että se on johtanut vahvasti alueelliseen eriarvoistumiseen. Olen huomannut, että alueet ja kunnat, jotka ovat varakkaita muuhun maahan verrattuna, ovat nostaneet niitä indeksikorotuksen verran, esimerkiksi Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja Helsingin sairaanhoitopiiri, mutta taas köyhemmät sairaanhoitopiirit ovat nostaneet maksimissaan näitä asiakasmaksuja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Olenkin äärettömän huolestunut tämmöisestä alueellisesta eriarvoistumisesta ja kysynkin siksi asianomaiselta ministeriltä: miten ehkäisette ihmisten myös alueellisesti tapahtuvaa tämmöistä eriarvoistumista, ja onko hallitus mielestänne toiminut perustuslain ja terveydenhuoltolain edellyttämällä tavalla edistääkseen väestön terveyttä ja terveyserojen kaventamista?

16.13 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on kuntien välisen epätasa-arvon tasaamiseksi järjestelmä valtionosuuksista. Yhdenvertaisuuden turvaaminen ympäri Suomen riippumatta siitä, mikä on alueen kantokyky, on riippuvainen siitä, miten maan sisällä pystytään kustannuksia tasaamaan. Tämä hallitus ei ole vuoden 2016 budjettia esittäessään ja eduskunta siitä päättäessään leikannut valtionosuuksia, vaan niitä euroja tuli tehtyjen päätösten perusteella kunnille lisää. Toisekseen näitten asiakasmaksujen osalta: Asiakasmaksulainsäädäntö on mahdollistavaa, ei velvoittavaa. Ja tämä hallituksen esitys, jossa tähdättiin siihen, että koko kuntakentässä olisi 150 miljoonan euron lisätulot asiakasmaksujen noston kautta saatu, oli mahdollistava laki. Osa kuntia on päättänyt toisin. Arvoisa edustaja, tasaaminen kuntien ja alueiden välillä ja yhdenvertaisuus turvataan valtionosuusjärjestelmän kautta.

16.14 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänä alkaneena vuonna monet hallituksen kovista leikkauksista osuvat ihmisten arkeen ja monet ihmiset ovat huolissaan tulevaisuudesta. Varhaiskasvatukseen on jo tehty merkittävät leikkaukset,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

ryhmäkokojen kasvatus, ja esimerkiksi monissa yliopistoissa on nyt irtisanomisia ja vähentämiskierre, ja sen lisäksi pakkolakien uhka leijuu päällä. Monet ovat menettäneet jopa tuhansia euroja ansioistaan, ja on selvää, että tällainen huolestuttaa. Nyt olisi hyvä, että hallitukselta tulisi vähän viestiä siitä, että tämä arjen huoli otetaan vakavasti. Päivähoidon maksukorotuksissa puhutaan ihan tavallisista keskiluokkaisista ihmisistä, jotka joutuvat maksamaan satoja euroja vuodessa enemmän, jos tämä toteutuu, ja asiantuntijat, varhaiskasvatuksen ja talouden asiantuntijat, myös OECD, ovat kritisoineet sitä, että tämä ohjaa ihmisiä pois työelämästä, jos päivähoitoon tuleminen vaikeutuu. Eli tämä on täysin päinvastoin kuin mitä ministeri Stubb äsken sanoi, että yritetään poistaa rakenneloukkuja siitä, että ihmiset eivät menisi töihin — päivähoitoon pääsemisen vaikeuttaminen haittaa perheiden työllistymistä ja lasten oikeutta tasapainoiseen varhaiskasvatukseen. Miten te näette, ministeri Stubb, eikö tämä leikkaus tästä ole haitallista työllisyyden ja tasa-arvonkin kannalta?

16.15 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaksi vastausta.

Ensimmäinen: Ymmärtääkö hallitus näiden leikkausten tuskan, ihmisten arjen ja huolen ja pelon? Kyllä, sen me teemme ilman muuta.

Toinen vastaus kysymykseenne: Puutuitte OECD:n raporttiin, joka itse asiassa päällisin puolin tuki erittäin vahvasti hallituksen talouspolitiikkaa. Ainoastaan yhdeltä osalta, juuri siltä, minkä te tuossa äsken mainitsitte — myös kotihoidon tuki ja tämäntyyppiset kysymykset kuuluivat siihen kokonaisuuteen — OECD tekisi tässä tilanteessa eri tavalla. Viimeinen huomio tähän on se, että me olemme tällä hetkellä siinä tilanteessa, että jopa tänä vuonna otamme noin viitisen miljardia euroa lisävelkaa. Me joudumme sopeuttamaan, ja ennen kuin me saamme tämän maan kilpailukyvyn paranemaan, sitä kautta viennin vetämään, työllisyystilanteen paranemaan, niin meidän hyvinvointiyhteiskunnan pohja rapistuu. Eli nyt meidän täytyy panostaa kaikkiin niihin keinoihin, jotka edistävät työllisyyttä ja kasvua.

16.16 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin kuin valtiovarainministeri sanoi, ja vielä haluan näitä maksuja ja tämän mallin valmistelua hiukan avata. Tämä pohjaesitys, joka on nyt ollut lausuntokierroksella, on opetus- ja kulttuuriministeriön ja valtiovarainministeriön virkamiesten valmisteleva, ja siinä on huomioitu aivan erityisesti se, ettei pääsisi syntymään kannustinloukkuvaikutuksia, tai ne on pyritty tässä työssä minimoimaan. Sitten samoin on tämä nollamaksuluokan säilyminen eli se, että kaikkein heikoimmassa asemassa oleville perheille yhteiskunta edelleen korvaa koko varhaiskasvatuspalvelun, eli säilytämme tämän nollamaksuluokan heikoimmassa asemassa oleville perheille ja maksujen korotus painottuu parempituloisiin perheisiin.

16.17 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuonna 2015 syntyi Suomessa vähiten lapsia sitten 1860-luvun nälkävuosien. Tästä on syytä olla todellakin huolissaan. Väestömme ikääntyy, ja huoltosuhde heikkenee. Pienet kunnat kuihtuvat, kun lapsia ei synny. Tutkimusten mukaan epävarmuus työpaikasta ja säännöllisistä tuloista estää naisia perustamasta perhettä. Nyt pitäisikin tarjota naisille vakituisia työpaikkoja ja helpottaa perheen ja työn yhteensovittamista. Mutta mitä tekee hallitus? Rajoittaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

päivähoito-oikeutta, heikentää päivähoidon laatua suurentamalla ryhmäkokoja ja nostaa päivähoidon maksuja. Kysynkin teiltä nyt, arvoisa ministeri: mitä hallitus aikoo tehdä parantaakseen perheen ja työn yhteensovittamista syntyvyyden lisäämiseksi?

16.18 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Vakavaan asiaan ei pitäisi yhtään kevyesti suhtautua tai siitä kevyesti lausua, mutta tämä hallitus on kyllä varsin vähän syyllinen vuoden 2015 syntyvyyteen. (Naurua)

Toisekseen, mitä yritetään tehdä? Ennakoitavuus ja vakaus — totta kai pysyvä työpaikka on iso asia. Me yritämme hallituksen isossa kuvassa saada aikaan sen pyörän pyörimisen, että Suomessa olisi työtä ja suomalaista työtä jatkossakin. Toisekseen, meillä on lasten ja perheiden muutosohjelma, yksi niistä 26:sta hallituksen kärkihankkeesta, lapsi- ja perhepalvelujen sisältöjen kehittäminen niin, että me pääsisimme eteenpäin esimerkiksi siinä, miten turvallisesti vanhempi voi päiväänsä viettää, kun lapsi on yhteiskunnan tarjoamien palvelujen piirissä. Kolmanneksi, tämä yhteensovittaminen: me tulemme tasa-arvo-ohjelmalla hallituksen osalta ulos tämän kuun aikana, ja siellä tulee olemaan useampikin konkreettinen keino tähän teidän kysymykseenne.

Puhemies Maria Lohela: Ja vielä ministeri Stubb.

16.19 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja on analyysissään täysin oikeassa. Meillä on itse asiassa taloudessa tällä hetkellä kaksi suurta rakenteellista muutosta, joihinkin pyrimme vastaamaan: Ensimmäinen niistä on väestörakenne. Meillä väestö ikääntyy, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että enemmän ja enemmän ihmisiä siirtyy eläkkeelle, vähemmän ja vähemmän ihmisiä on töissä. Toinen on globaalitalous. Sen realiteeteissa me elämme. Nyt me pyrimme tekemään ratkaisuja kokonaisuudessa, jotka muuttavat meidän talouden rakennetta, jotka muuttavat meidän työmarkkinoiden rakennetta. Tällä hetkellä me emme pysty joustamaan suuntaan tai toiseen. Valuutta ei jousta samalla tavalla kuin se jousti 1990-luvulla, ja valitettavasti työmarkkinat eivät jousta sillä tavalla. Ainoa asia, joka tällä hetkellä joustaa näiden sopeutusten keskellä, ovat perheet ja valitettavasti erityisesti työttömät, ja tähän me haemme ratkaisua. Ei voi olla niin, että työttömyys on ainoa, joka lisääntyy tässä taloustilanteessa.

16.20 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, fru talman! On selvää, että tämä teidän päivähoitopolitiikka puhuttaa. Aamuisin kun käy tuolla viemässä tytärtä päivähoitoon, niin siellä aika usein saa palautetta ja kysytään, että mitä te oikein teette siellä eduskunnassa. Tämä on nyt yksi niistä kysymyksistä, jotka huolettavat, ja se ei huoleta vain niitä, jotka siellä käyvät, on myös kaikkia muita tässä yhteiskunnassa, koska päivähoito on hyvin keskeinen osa meidän hyvinvointivaltiota.

On tosiasia, että me nyt teidän toimestanne päädymme tilanteeseen, missä ei kannusteta, niin kuin viime vaalikaudella — ministeri Stubb, ministeri Grahn-Laasonen muistavat hyvin — kannustettiin äitejä käymään töissä, koska todettiin, että meillä on tasa-arvo-ongelma, liian moni äiti on kotona, ja meillä oli aktiivisia toimia, jotta saadaan äitejä töihin ja myös isiä. Nyt ollaan tilanteessa, missä teidän toimenne johtavat ihan päinvastaiseen tilanteeseen, missä nämä maksujen korotukset kannustavat ihmisiä jäämään kotiin taloudellisista syistä. Te, ministeri Stubb, sanoitte äsken aika ristiriitaisesti tästä. Ei ainakaan minulle avautunut tämä teidän logiikkanne, miten tämä teidän maksupolitiikkanne palvelee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

meidän taloutta? Sehän on omiaan tekemään juuri päinvastoin. Kun olen opiskellut vain kansantaloustiedettä, niin minä en tätä varmaan ymmärrä, mutta nyt teidän pitää kertoa minulle, miten tämä taloudellinen logiikka menee. Jag förstår inte.

16.22 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhtäältä on olemassa suuria makrotaloudellisia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat työn kysyntään ja työn tarjontaan. Niistä neuvotellaan yhtäältä kilpailukykypaketin sisällyksen myötä, yhtäältä palkkamaltin myötä ja yhtäältä tuottavuuden lisäämisen ja muun muassa paikallisen sopimisen myötä. Ne ovat niitä suuria rakenteellisia uudistuksia. Sen jälkeen meillä on olemassa pienemmässä mittakaavassa finanssipoliittinen kehikko, jota jatkuvasti työstämme, ja siinä pyrimme tekemään päätöksiä. Ne vaikuttavat vähemmän kuin se suuri kehikko. Meidän argumenttimme on se, että nämä sopeutustoimet, liittyivätpä ne sitten päivähoitoon, varhaiskasvatukseen tai vastaaviin, jatkuvat, ellemme me saa työllisyyslannetta parannettua tässä maassa, ellemme me saa kasvua aikaiseksi, ja se vaatii pitkällekin meneviä rakenteellisia uudistuksia, mutta meillä tällä hetkellä on yhteiskunnassa jäykkyyksiä, jotka estävät nämä uudistukset.

16.23 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvällä perhepolitiikalla varmasti pystytään vaikuttamaan syntyvyyteen, mutta harmillisesti hallitus on toistuvasti ollut lapsiperheitten kukkarolla ja hyvin tuntuvilla summilla. Tuntuu hivenen hämmäntävältä tämä ministeri Stubbin vastaus siihen, millä tavalla näillä päivähoitomaksuilla voitaisiin kannustaa ihmisiä työhön, kun päinvastoin asiantuntijat ovat jo nyt osoittaneet, että nämä päivähoitomaksujen korotukset tulevat nimenomaan lisäämään kannustinloukkuja. Kaksihenkinen keskiwertotuloinen perhe maksaisi päivähoidosta tulevaisuudessa 674 euroa kuukaudessa. Varmasti moni miettii, kannattaako lähteä työelämään, jos päivähoitomaksut nousevat tällaisella rytmityksellä. Olisinkin kysynyt hallitukselta: ymmärrätkö te, että nämä päivähoitomaksujen korotukset itse asiassa lisäävät kannustinloukkuja ja tulevat heikentämään ihmisten menemistä työelämään ja sitä kautta vaikeuttavat sitä kansantalouden kasvattamista ja verotulojen lisäämistä?

16.24 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän erittäin hyvin sen, että nämä säästöt ovat ikäviä. Toisaalta ajattelen pienen lapsen äitinä myöskin niin, että Suomen talous pitää saada kuntoon, jotta meillä on varaa rahoittaa meidän hyvinvointiyhteiskunnan arvokkaat palvelut myöskin tulevaisuudessa. Näiden maksukorotusten jälkeenkin yhteiskunta maksaa varhaiskasvatuksen palveluista noin 85 prosenttia ja vain se noin 15 prosenttia on perheiden rahoittamaa osuutta. Mieluummin tietysti jättäisin esittelemättä tällaisen lain maksujen korotuksista, mutta Suomen taloustilanne on nyt niin vaikea, että näitä ikäviä päätöksiä joudutaan tekemään. Hallitus on neuvotellut hallitusohjelmansa kolmen puolueen kesken, ja siihen sisältyy 54 miljoonan euron maksujen korotus varhaiskasvatukseen, ja tätä me olemme valmistelleet ja etsineet siinä parhaita mahdollista mallia, (Paavo Arhinmäki: Mikä puolue nosti tämän sinne hallitusohjelmaan?) jossa minimoidaan kannustinloukut työn vastaanottamiseen ja jossa pyritään hakemaan sellainen tulokulma, että ne maksut painottuvat parempituloisiin ja että kaikkein heikoimmassa (Puhemies koputtaa) asemassa olevien maksut eivät nouse vaan jatkossakin säilyy (Puhemies: Aika!) nollamaksuluokka eli se, että ei ole maksuja ollenkaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

16.25 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä jo mainittu hallituksen lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmahan käynnistyi nyt tammikuussa, ja tämä ohjelma on näitten ikävien säästöpäätösten keskellä todella positiivinen uutinen. Tuon muutosohjelman tavoitteenahan on, että lapsi- ja perhepalvelut järjestetään ja johdetaan hyvin lapsi- ja perhelähtöisesti. Hallinnolla ei saa siis olla väliä, kun lapset tai lapsiperheet hakevat tuolta asiakaspalvelujen viidakosta sitä akuuttia apua, mitä he tarvitsevat. Tämä ei suinkaan ole mikään uusi keksintö, meillä on jo muutamia kaupunkeja, muun muassa Imatra, jossa tätä käytäntöä ollaan jo jonkun aikaa harjoitettu. Kysyisinkin ministeri Rehulalta: ovatko nämä jo hyvät käytänteet helposti siirrettävissä, ja millä aikataululla arvioitte näkyviä tuloksia?

16.26 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos tämä työ — jotta ne toimintatavat, joita eri puolilla Suomea on kehitetty vuosien varrella, saadaan monistettua — olisi helppo sarka kynnettäväksi, niin sehän olisi tehty. Me yritämme nyt tämän ohjelman alla henkilöitä vastuuttaen ensinnäkin kerätä näitä toimintatapoja. Imatran malli on lastensuojelussa yksi malli, Raisiossa on toinen, Oulussa on perustettu uutta Oulua rakennettaessa perhepalvelukeskuksia, Mikkeliissä on jatkossa yksi ovi, että lapsi ja perhe voivat mennä ovesta sisään kysymättä etukäteen sitä, että mitähän palvelua saan, vaan palvelut ovat saatavilla. Tämä on keskiössä, tavoitteena se, että kahden vuoden päästä me olisimme saaneet näitä hyviä käytäntöjä niin pitkälle kerättyä, että ne olisi sitten myös jo jaettu läpi maan.

Puhemies Maria Lohela: Viimeinen kysymys tähän aiheeseen.

16.27 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Päivähoitopalvelujen maksussa lähtökohta on siltä osin hyvä, että isompituloiset osallistuvat suuremmalla maksuosuudella kuin pienituloiset tai työttömien perheet. (Hälinää — Puhemies koputtaa) Ongelma on, että tuo alaraja korkeimman maksuluokan osalta on niin alhaalla, että — kuten jo aiemmin kerroin — puhutaan kahden bussikuskin tai kahden lähihoitajan tulo-
tasosta, jolloin nämä korotukset osuvat näihin perheisiin. Suomalaisten turvallisuudentunne on alhaisimmillaan vuosikymmeniin, ja tässä suurta roolia näyttelee nimenomaan arjessa selviäminen, onko työtä tai pystyykö maksamaan laskut, pitämään kattoa pään päällä ja pystyykö huolehtimaan terveydestä. Hyvinvointivaltiossa tämä huoli ei saisi näytellä näin suurta roolia kuin se tällä hetkellä tekee. Yhden syrjäytyneen kustannukseksi on laskettu miljoona euroa, ja meillä ei vain ole yhteenkään tällaiseen enää varaa. Valtavat, ylimitoitettut leikkaukset koulutuksesta ja ryhmäkoosta, aamu- ja iltapäivähoitojen korotukset, (Puhemies koputtaa) lapsilisän poistaminen indeksin piiristä ja jopa 30 prosentin...

Puhemies Maria Lohela: Nyt kysymys, edustaja Kymäläinen.

Voitteko, hallitus, hillitä itseänne? (Naurua) Voitteko tehdä oikeudenmukaisempaa politiikkaa... [Puhemies antoi puheenvuoron seuraavalle puhujalle.]

16.28 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Itsehillinnästä en tiedä, mutta vastaan kahdella tavalla: Ensimmäinen on se, että ellei meidän työllisyystilanteemme parane, niin nämä sopeutustoimet valitettavasti jatku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2016 vp

vat, koska tosiasia on se, että hyvinvointiyhteiskuntaa ei voida ylläpitää, jos työllisyysaste on tämä ja jos kasvua ei ole nähtävissä. Tähän me tarvitsemme rakenteellisia uudistuksia, muun muassa työmarkkinoihin. Toinen vastaus: Minun mielestäni tämä keskustelu on ollut symbolisesti ja käytännössä tärkeä. Miksi? Sen takia, että tällä hetkellä me elämme nimenomaan niiden lasten velkaa, jotka ovat varhaiskasvatuksessa, ja sitä me pyrimme välttämään.

Kysymyksen käsittely päättyi.